

**ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ**

**ЕТИЧНИЙ КОДЕКС
Академічної спільноти**

**Ухвалений на загальних зборах
трудового колективу
ДЗ «Державна екологічна академії
післядипломної освіти та управління»
Протокол №2/2019 від 3.10.2019 року**

Преамбула

Державний заклад «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (далі Академія) – провідна освітня наукова установа Міністерства енергетики та захисту довкілля України у сфері науково-практичної та методичної роботи з питань охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, проведення екологічної експертизи, впровадження механізмів екологічного менеджменту, зокрема, екологічного аудиту, стандартизації, сертифікації та метрології в галузі охорони навколишнього природного середовища, підготування наукових еколого-експертних оцінок стану об'єктів, що мають значний вплив на довкілля. Усвідомлюючи виклики сучасного світу щодо розвитку знань, науки, підвищення якості освіти, вимоги суспільства до Академії як творчого осередку спілкування викладачів, дослідників, студентів та громадськості, джерела високих моральних стандартів, обстоюючи активну громадянську позицію, діючи на засадах самоорганізації та саморегулювання, керуючись Законом України «Про вищу освіту», Статутом Академії, Бухарестською Декларацією етичних цінностей і принципами вищої освіти в Європі, академічна спільнота Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» на Конференції трудового колективу ухвалила «Етичний кодекс академічної спільноти Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (далі Кодекс). Кодекс розроблено на основі українського та світового досвіду етичного нормотворення, рекомендацій експертів з урахуванням пропозицій трудових колективів структурних підрозділів Академії та погоджено з органами студентського самоврядування, громадських організацій.

1. Визначення понять, які закладено в основу Етичного кодексу

Академічна спільнота – професорсько-викладацький склад, адміністрація Академії та його структурних підрозділів, наукові працівники, слухачі курсів підвищення кваліфікації, студенти, аспіранти, докторанти, навчально-допоміжний персонал, працівники адміністративно-господарської частини.

Навчально-допоміжний персонал – працівники адміністративно-господарської частини, допоміжний склад кафедр, інститутів, навчальних та науково-дослідницьких лабораторій, працівники господарських підрозділів, відділу кадрів, бухгалтерії, бібліотек та інших підрозділів.

Академічний простір – це територія усіх структурних підрозділів Академії та поза ними, де особа діє як член академічної спільноти.

2. Етичні принципи

Члени академічної спільноти у своїй діяльності керуються такими принципами:

- ✓ академічна свобода – самостійність, незалежність членів академічної спільноти у здобуванні й поширюванні знань та інформації, проведенні наукових досліджень і застосуванні їх результатів.
- ✓ академічна доброчесність – обстоювання чесності, справедливості, поваги, відповідальності, дотримання етичних принципів та визначених законом правил у навчанні, викладанні, у науковій (творчій) діяльності для утвердження довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, зокрема:
 - чесності у викладанні та навчанні, у наукових дослідженнях, у пошуку істини, у здобуванні знань;
 - довіри та сприяння вільному обмінові ідеями для створення можливостей кожному найповніше розкрити свій потенціал;
 - об'єктивності в оцінюванні знань студентів, у дослідницькій роботі, у науково-організаційній діяльності, пов'язаній з присудженням освітніх і наукових ступенів;
 - самоповаги та поваги до людської гідності;
 - поширення академічної доброчесності у викладанні, навчанні й дослідницькій діяльності;
 - дотримання авторських прав та прав на інтелектуальну власність;
 - неприпустимості практики плагіату в будь-якому вияві;
 - відкритості результатів наукових досліджень.

3. Етичні норми діяльності членів академічної спільноти

3.1. Етичні норми діяльності професорсько-викладацького складу та наукових працівників і докторантів

Визначальний статус професорсько-викладацького складу в академічному просторі зумовлює характер його діяльності, кожен напрям якої має моральну вагу. Професорсько-викладацький склад, наукові працівники та докторанти повинні дотримуватися етичних норм діяльності

як викладачі:

- здобувати, примножувати, зберігати і поширювати наукові знання;
- розвивати й удосконалювати свою освітню майстерність;
- всебічно сприяти розвитку та чистоті української мови, забезпечувати її функціонування в освітньому процесі, в науковій діяльності, в усіх сферах життя Академії;
- власним прикладом сприяти формуванню академічної культури студентів;
- сумлінно виконувати обов'язки викладача, науковця та наставника;
- бути чесними та об'єктивними в оцінюванні знань і досягнень студентів;
- дотримуватися правил етичної поведінки з колегами і студентами;
- не допускати будь-якої дискримінації членів академічної спільноти;
- не допускати публічного коментування чи заочного обговорення приватного життя або особистих якостей студентів, викладачів, адміністрації чи інших співробітників;
- дбати про патріотичне, правове, екологічне та культурно-естетичне виховання студентів; мотивувати студентів до навчання;
- визнавати пріоритетність роботи в Академії перед іншими видами фахової діяльності поза межами Академії;

як науковці:

- обстоювати інтелектуальну чесність та нетерпимість до порушення принципів академічної доброчесності;
- дбати про особисту наукову репутацію та Академії;
- підвищувати наукову компетентність;
- розвивати українську наукову й фахову термінологію,
- уникати надмірного вживання іншомовних назв;
- нести моральну відповідальність за вибір тем, методів дослідження, за перебіг дослідницької роботи та за її результати;
- бережливо й обачно ставитися до довкілля, своїми діями чи бездіяльністю не допускати завдання шкоди довкіллю;
- відкрито й об'єктивно висловлюватися про наукові чи етичні проблеми, пов'язані з дослідницькими проектами та їх упровадженням;

як колеги:

- дотримуватися правил етичної поведінки;
- бути об'єктивними у професійному оцінюванні колег;
- поважати особистісний простір колег;

- допомагати іншим членам академічної спільноти у скрутних життєвих обставинах.

3.2. Етичні норми діяльності слухачів, студентів та аспірантів

Реалізуючи своє право на якісну освіту, слухачі курсів підвищення кваліфікації, студенти та аспіранти усвідомлюють свої морально-етичні зобов'язання дотримуватися правил академічної доброчесності, зокрема,

у навчанні:

- дотримуватися принципів чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності;
- обстоювати цінності академічної доброчесності та дотримуватися її правил в усіх видах діяльності в академічному просторі та за його межами;

в особистій поведінці:

- дотримуватися етичних норм спілкування та співпраці в академічному просторі та за його межами;
- усвідомлювати неприпустимість публічного коментування приватного життя чи особистих якостей студентів, викладачів та інших членів академічної спільноти.

3.3. Етичні норми діяльності адміністрації

Адміністрація в особі ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів та їхніх заступників дотримується таких норм:

- забезпечувати умови для утвердження та дотримання етичних принципів в академічному просторі;
- виявляти однаково повагу і ввічливість до всіх членів академічної спільноти;
- дбати про логічність, прозорість, чітку критеріальність своїх рішень та адміністративних дій;
- запобігати конфліктним ситуаціям, а в разі їх виникнення – розв'язувати на основі неупередженого, прозорого та докладного вивчення;
- не ухвалювати рішень на основі неперевіреної інформації або інформації, одержаної з анонімних джерел;
- не допускати перевищення посадових повноважень.

3.4. Етичні норми діяльності навчально-допоміжного персоналу

Навчально-допоміжний персонал розуміє специфіку роботи в Академії як в осередку освіти, науки і духовності та усвідомлює необхідність:

- бути чесними, порядними і відповідальними у виконанні своїх функціональних повноважень;
- дотримуватися умов конфіденційності в користуванні фаховою інформацією;
- бути ввічливими і виявляти повагу до всіх членів академічної спільноти;
- створювати в межах своїх фахових повноважень сприятливі умови для роботи працівників та навчання і громадської діяльності студентів Академії;
- не допускати публічного коментування приватного життя чи особистих якостей інших членів академічної спільноти.

Члени академічної спільноти повинні бути патріотами Академії, обстоювати її честь і гідність, підтримувати та примножувати її традиції.

Виступаючи в публічному просторі як приватні особи, бути чесними й виваженими та усвідомлювати відповідальність, що громадськість може формувати думку про Академію зі слів, оцінок і вчинків її представників.

4. Неприпустимість порушення етичних принципів і норм членами академічної спільноти

4.1. Порушенням є недотримання академічної свободи та доброчесності, зокрема:

- свідоме поширення хибної чи упередженої інформації щодо наукових досліджень;
- спотворення дослідницьких даних; використання наукових та навчально-освітніх матеріалів з недоброчесною метою;
- штучне обмеження академічної свободи членів академічної спільноти;
- використання даних чужих досліджень, методів, гіпотез і положень інших учених, чужих текстів (повністю або частково) без належного зазначення автора та джерела;

- внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці прізвищ осіб, які безпосередньо не брали участі в одержанні результатів;
- підроблювання або спотворення даних чи цитат у будь-якій сфері академічної діяльності, підроблювання підписів у документах, зокрема у звітах, угодах, залікових книжках, заявах тощо;
- підготовка на замовлення і/чи продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт, дисертацій і навчальної літератури);
- привласнення академічних текстів, виконаних іншими особами на замовлення.

4.2. У взаємодії з членами академічної спільноти неприпустимі:

- наклеп, зловмисне завдання шкоди репутації членів академічної спільноти;
- свідоме невиконання посадових обов'язків, прихована протидія виконанню посадових обов'язків іншими членами академічної спільноти;
- невинуваті дії, які завдають шкоди іншим членам академічної спільноти чи майну Академії та перешкоджають здійсненню навчального процесу, проведенню наукових досліджень;
- дискримінація членів академічної спільноти за віком, громадянством, місцем проживання, статтю, кольором шкіри, соціальним і майновим станом, національністю, мовою, походженням, фаховою належністю, станом здоров'я, віровизнанням та іншими особливостями;
- насильство, агресія, сексуальні домагання.

4.3. Дії, які завдають шкоди репутації Академії:

- отримання чи пропонування незаконної винагороди або матеріальної вигоди за надання переваг у навчанні, наукових дослідженнях, посадовому просуванні тощо;
- вживання в академічному просторі ненормативної лексики, інші порушення загальноновизнаних норм поведінки;
- використання без відповідного дозволу академічної символіки в приватних чи публічних заходах, що не пов'язані з діяльністю Академії, з метою отримання матеріальної або нематеріальної вигоди;
- оприлюднення в засобах масової інформації та в соціальних мережах неперевіреної, неточної або неправдивої інформації особистого чи академічного характеру про Академію та членів її спільноти.

5. Дотримання Кодексу членами академічної спільноти

Члени академічної спільноти зобов'язані визнавати принципи та норми Етичного кодексу і в своїй діяльності неухильно їх дотримуватися. Це зобов'язання засвідчується особисто при зарахуванні на посаду чи вступі на навчання. Незнання або нерозуміння принципів і норм Кодексу не є виправданням неетичної поведінки представника академічної спільноти.

5.1. Відповідальність за порушення етичних принципів і норм

Порушення етичних принципів і норм передбачає відповідальність члена академічної спільноти, залежно від характеру і змісту порушень, а також ступеня їх умисності.

5.2. Процедура розгляду порушень

Розгляд порушень забезпечує керівник відповідного підрозділу Академії до штатного складу якого належить звинувачена в порушенні особа чи група осіб. Будь-який член академічної спільноти може поскаржитися на порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, зокрема письмово звернутися до керівника відповідного підрозділу, навівши докази фактів, викладених у скарзі. Керівник у встановленому порядку організовує розгляд справи по суті. Незначні порушення – це порушення, які не завдають значних репутаційних втрат іншим членам академічної спільноти та Академії і спричинені браком досвіду чи недостатнім розумінням принципів та норм академічної доброчесності. До грубих порушень належать повторно вчинені незначні порушення, а також порушення, що завдають значної шкоди іншим членам академічної спільноти та/чи репутації Академії. У випадку грубого порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, керівник відповідного підрозділу уповноважений ініціювати розгляд справи на Комісії з етики.

5.3. Комісія з етики

Комісія з етики складається з дев'яти осіб: трьох представників професорсько-викладацького складу та наукових працівників, двох представників студентів, одного представника аспірантів та докторантів, одного представника адміністрації та двох представників навчально-допоміжного персоналу. До роботи Комісії з етики, крім її учасників, можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі в голосуванні. Склад Комісії затверджує Вчена рада

Академії. Діяльність Комісії з етики регулюється спеціальним Положенням, розробленим на основі Етичного кодексу і затвердженим Вченою радою Академії. Висновки Комісії з етики мають рекомендаційний характер і керівництво Академії чи його підрозділу може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо порушника Етичного кодексу.

6. Прикінцеві положення

Кодекс ухвалений на Конференції трудового колективу Академії та відкритий до змін. Пропозиції щодо змін і доповнень до Кодексу, які може вносити кожний член академічної спільноти через відповідне звернення, розглядає Комісія з етики і виносить на обговорення академічної спільноти з подальшим затвердженням нової редакції Кодексу. Зміни та доповнення вносяться до Кодексу на підставі рішення Конференції трудового колективу.